

má emelte... Egyszer szóba hoztam előtte, hogy a saját tapasztalataim szerint is milyen helyesen látja ő a munkássztyál szerepét és hivatását, s megkérdeztem, hogy milyen forrásokból merit. Forrásai? A mindennapi megfigyelés és az érzékenység, amely nem hagyta, hogy közömbösen haladjon el bármi emberi mellett."

„Sokszor beszélgettünk mi egészen bizalmasan egymással — folytatja Girault —, voltak közlései, amelyeket nem is adhatok tovább, azt azonban el kell mondanom, hogy egy név milyen bevésődött Roger Martin du Gard szívébe: Hébert abbé neve, azé a papé, aki a modernista válság idején minden kapcsolatot megszakított az egyházzal. Hébert volt „az ő papja”, ifjúkorának, a bölcsélettel való érintkezésének, hitelenségének papja, az a Hébert abbé, aki Bordeauxban van eltemetve s alkinek sírjánál a legutóbbi évekig összegyűltek hű tanítványai."

„Utána, hogy szakított Rómával és meg is nősült, Hébert meglátogatta Martin du Gardékat. Közben azért eltelt néhány esztendő, mert Helén nem akarta, hogy Hébert csak úgy frissiben állítson be hozzájuk, s Roger megértette feleségét. A fogadtatás, mint mindig, igen nyájas volt. Hébert most már többször is megjelent náluk. Egy alkalommal, amikor kettesben maradtak, Helén megkérdezte Hébert-től:

nem bánta-e meg, hogy kilépett a papi rendből. Igen, megbántam — felelte Hébert — s újból megtaláltam volna teljes hitemet, ha ki tudtam volna tépni magamat abból a baráti körből, amely csupa hitetlenségből áll, ha el tudtam volna hagyni Páris't... Valaki sejtette ezt a belső drámát: *Amette* bíboros. Amikor a bíboros meghalt, breviáriumban ott találták Hébert abbé pappá szentelésének emlékképét."

Julien Green jegyezte fel Naplójában azt az ír legendát, amely a hivatásukhoz hűtlenné vált papokat, a „spoiled priest”-eket odahelyezi a paradicsomba, miseruhában, a hű papok mellé. Egy nagy és szép kehely van előttük is, de talpával fölfelé. „Roger Martin du Gard ifjúkorában látta ezt a felfordított kelyhet — írja Girault — s a látvány meg is hagyta nyomát az életén. Minthogy látta a kelyhet, a nagy és szép kelyhet, megőrizte azt a nagyon édes tekintetet és ítélkezéseiben azt a szeretetet, amely többet ért nekünk, barátainak, összes műveinél... S ami minket illet, az Úr papjait, mi meg vagyunk győződve arról, hogy sokat szenvedni is jobb, még a saját egyházunk részéről is, mint felborítani a kelyhet. Ki tudná felmérni egy ilyen cselekedet következményeit? Azt viszont jól tudjuk, hogy megváltó értéke van a kehelynek, amelyet tele szívvel és két kézzel a Kereszt felé emelünk."

A KIS ÚT

„Föl sem tudjuk fogni Isten jóságát irántunk, amellyel a bűnbánat nagy szentségét alapította. Ha azt a kegyelmet kaptuk volna, hogy bármit kérhetünk Krisztus Urunktól, sosem gondoltunk volna rá, hogy ezt kérjük; de Ő előre látta gyöngeségünket és állhatatlanságunkat a jóban és szeretete arra vitte, hogy megadja azt, amit kérni sem mertünk volna.

Ha a kárhözottaknak, akik oly régóta vannak a pokolban, kihirdetnénk: Papot állítunk a pokol kapuja elé. A kik győnni akarnak, csak menjenek oda, — gyermekeim, hiszitek-e, hogy egy is ott maradna? A legnagyobb bűnösök sem félnének megmondani bűneiket, és pedig az egész világ előtt. Milyen gyorsan üres lenne a pokol és benépesülne a mennyország!...

Nem árt rá gondolni, hogy van egy szentség, amely meggyógyítja lelkünk sebeit! De jó előkészülettel kell ám fölvennünk, különben új sebek támadnak a régieken.

Vannak, akik rossz gyónást végeztek a nélkül, hogy magukban számot adnának róla... Gyötrődnek, de nem tudják, miért... Nincs meg bennük a buzgóság, mely egyenest a jó Isten felé vezetné őket. Nem tudom én, micsoda unalom, nehézkesség, fáradtság van bennük. Ez a visszamaradt bűnök, vagy gyakran bocsánatos bűnök miatt van, melyekhez rendetlenül ragaszkodunk. — Van-

nak aztán, akik mindent elmondanak ugyan, de nincs bánatuk... Krisztus Urunk véret így csúfolják meg...

Vannak, akik másképpen csúfolják meg a szentségeket. Már tíz-húsz éve, hogy eltűnik halalos bűnöket. Ezek mindig vergődnek; mindig ott van lelkük előtt a vétük... Ez valóságos pokol... Akkor is visszaélünk a szentséggel, ha kiessük a pillanatot, mikor zaj van a gyónatószek körül és gyorsan megmondjuk azokat a bűnököt, melyeknek a bevallása a legnehezebb...

Gyermekeim, nagyon kell kérni a bánat kegyelmét!"

(Vianney Szent János. Menin—Vác: Szól az Arsi Szent 92—95.)

Lélegzetünket visszafojtva kell ez szavakat olvasnunk! Mit mond minden idők legnagyobb gyónatója a szentgyónásról? Mit tart ő fontosnak, hogy a bűnbánat-szentségéről a lelkükre kösse? Az első, amit mond: „Föl sem tudjuk fogni Isten nagy jó-ságát irántunk, mellyel a bűnbánat nagy szentségét alapította.” — Az Ó-szövetség egyik legédesebb jóvendélése teljeseedik be: „Ha bűneitek olyanok is, mint a skarlát, fehérek lesznek, mint a hó; és ha olyan rőtek is, mint a bíbor, fehérek lesznek, mint a gyapjú.” (Iz. 1, 18.) — Itt a beteljesülés a szentgyónásban! és ?? az Egyházon kívülállók sokszor éppen e szentség miatt idegenkednek a katolikus Egyháztól és az Anyaszentegyház tagjai sokszor éppen a gyónási köte-lezettségüket halogatják és tologatják legjobban.

Ezekkel szemben az igazság ez: az Isten egyik legédesebb ajándéka az emberiség számára a gyónatószek. Egyedül a szentgyónásért érdemes katolikusnak lenni!! — Az Úr Jézus minden ajándékával tudott várni, csak éppen a bűnbocsátással nem. Az Oltáriszentséget megígérte — és csak az utolsó vacsorán adta meg. Az Anyaszentegyházat csak föltámadása után alapította. A Szentlelket hány-szor megígérte és csak mennybemenetele után küldte el. De bűnbocsátó hatalmával soha nem tudott várni. Ahol bűnbánó bűnösre akadt: Magdolnában, a házasságtörő nőben, a jobb latorban — azonnal megbocsátott. Mikor eléje hozták a bénát (az inaszakadtat), nem is veszi észre annak testi nyomorát, csak a bűneit látja: „Bízzál, fi-am! Bocsánatot nyertek bűneid.” E beteget ezért gyógyítja meg: „Tudjátok meg tehát, hogy az Emberfiának van hatalma a földön a bűnök meg-bocsátására.” (Mt. 9, 2kk.)

Mikor az emberek látják, hogy a béna ágyát hordozva haza megy, fé-lelemmel magasztalják az Istent, aki

ekkora hatalmat adott az embernek. Ugyan melyik hatalmáért magasztal-ják? Bizonyára csak a kisebbikért: a testi, földi időre szóló gyógyulásért. De nekünk jobban kell magasztal-nunk az Istent, mert az Emberfia nem a ki-sebb, hanem a nagyobb: a lelket örök-re meggyógyító hatalmát hagyta itt a földön: „Akiknek megbocsátjátok bű-neit, bocsánatot nyer...” (Ján. 20, 23.) — Az első husvét óta az Egyház így imádkozhatja: Isten, ki nekünk a cso-dálatos bűnbánat szentségében föltá-madásod emléket hagyat... A földi uralkodók is szoktak nagy ünnepei-ken „amnesztiát adni”. Sok szó van az amnesztia-rendeletekben és egy-két ember kiszabadul a börtönből. Jé-zus legnagyobb ünnepén, föltámadása napján öt szóval olyan amnesztia-tör-vényt hozott, amelynek erejéből minden földi ember kiszabadulhat a kár-hozat veszedelméből és örökre magá-ban hordhatja Jézus husvétii szépsé-gét.

Az Arsi Plébános szerint a pokol-ban lévőket nem kellene buzdítani; ha megtehetnék, mindnyájan minden biz-tatás nélkül járulnának e szentséghez. Miért kell a földi embereket biztat-gatni, hogy gyónjanak, hogy jól gyón-janak? A trienti zsinat beszél arról (és ez dogma!), hogy akik igazi oda-adással járulnak e szentséghez, azok-nál az Úr Istennel történt megbékélést a lelkiismeret nagy békéje, vidámság és a lélek egészen rendkívüli vigasz-talása követi. De a zsinatnál jobban tudnának erről beszélni azok, akik hosszú, züllött élet, súlyos bukások vagy csak a mindennapi botlások után végeztek jó gyónást. Hányan vannak ma is, akik érzik, hogy ha az ég be-borul fölöttük, ha a földi élet útvesztőnek látszik, ha csüggedés vagy elke-seredés nehezedik a lelkükre, akkor csak gyónni kell. S egyszerre minden kiderül, könnyű lesz és vargabetűk nélkül lehet ismét az Isten felé tet-ni.

Jézusnak két ítélőszéke van. Az irgalmas Jézusé a gyóntatószék: onnan az Úr úgy néz reánk, mint az inaszkadtra nézett: „Bízzál, fiam! Bocsánatot nyertek bűneid.” A Jézus-arc, amelyet Magdolna, a házasságtörő nő és a jobb lator látott, tovább él és keresi tekintetünket a gyóntatószékben. Az ítéleten az igazságos Jézus arcával kell találkozni azoknak, akik nem keresték itt a földön az irgalmas Jézus arcát. Ez Michelangelo Utolsó Itéletének Krisztus-arca lesz. Távozzatok... átkozottak... — ilyesmit dö-rög majd!

Fogadjuk tehát a legnagyobb Gyóntató tanácsát: Gyógyígtassuk a gyóntatószékben lelkünk sebeit. Jó előkészülettel menjünk oda. Talán kissé naivnak látszik Szent János felsoro-lása a rossz gyónásokról, de klasszi-kusabban, minden időre érvényeseb-ben nem lehetne felsorolni: akik tíz-húsz évig képesek (sokszor hetenként) gyónni egy-egy halálos bűn eltitkolá-sával. A csodálatos vizsgatálás helyett nehézkesség, fáradtság, unalom kíséri ezeket az Istenhez vezető úton. A visz-szamaradt bűnök az oka ennek a rossz lelkiállapotnak. Talán csak bocsána-tos bűnről van szó: meggyónták ugyan, de a jövőben is el akarják követni. Ragaszkodnak bosszúhoz, ellenszenv-hez, kényelemhez, hiúsághoz. Vagy ta-lán a bánat nélküli gyónással csúfol-ják meg Krisztus Urunk vérért?

„Gyermekeim, nagyon kell kérni a bánat kegyelmét!” A mai hittudós minden szentséggel kapcsolatban sür-geti, hogy kerülni kell a gépiességet, a megszokottságot. A szentségek nem automaták! Legjobban kell ezt sür-getni a szentgyónással kapcsolatban. Minden szentség személyes találkozás az Istennel. De a leginkább személyes találkozás a bűnbánat szentsége. En-nél maga a szentség „anyaga”, a tö-redelemes bűnbevallás is egészen szé-mélyes: a legszemélyesebb valami,

amivel a bűnös ember az Égi Atya elé mehet. A tékozló fiú hazatérése: „Atyám, vétkeztem!” (Luk. 15, 21.)

A keresztséghez víz kell! Szentke-net nélkül nincsen bérmálás, nem ad-ható fel a betegek szentsége. Kézfö-l-tétel kell az egyházi rendhez, a házasa-gához kölcsönös odaadás a teremtő Isten terveire és egymás szeretetére. A bűnbánat szentségéhez pedig elen-gedhetetlen a bánkódó szívből fakadó gyónás. Ennyit minden szülő megki-ván gyermekétől: Jőjjön eléje, kérjen bocsánatot. Az ég Ura ebben is Atya akar lenni. Nem kíván többet, mint a földi édesapák. Kívánhatott volna nyilvános gyónást, évtizedeken át tar-tó súlyos böjtöt vagy vezeklést. De ő nem kíván többet: csak titokban, hogy egyedül a gyóntatószék rácsa és a gyóntató atya hallja. A pap sem hall-ja jobban, mint a rács. Ha egyéb is-tetni pécsettje nem is volna a gyónás-nak, egyedül a fonséges némaság, amellyel a katolikus papok (közöttük nem egy vértanúság árán is!) őrzik a szentségi titkot, bizonyítja, hogy Isten áll a gyóntatószékek mellett. Ekkora fegyelemre nem képes a gyarló emberi erő. (Milyen érdekes: egyéb titkok megőrzésénél a papok sem különbek a többi embernél!)

Rahner, az innsbrucki hittudós sze-reti mondani: A vallás párbeszéd az Istennel. A legmegrázóbb párbeszéd, amelyet Istennel lehet folytatni: bű-neink bánatos bevallása és a legsze-mélyesebb isteni válasz: a bűn megboc-sátása. Mindenkinék a legszemélye-sebb joga: az ellene elkövetett sértés megbocsátása. Ne féljünk e találkozás-tól. Becsületesen készüljünk fel, iga-zán bánatos szívvel e párbeszédre. Is-tenből a gyóntatószékben sem az „ermésztő tüzet”, hanem Jézus irgal-mas arcát látjuk és bűnbánó önvá-dunkra Ő mondja el az Atya helyett a feloldozó választ. — Ez az Arsi Plé-bános tanítása. *Rajz Mihály*